

maz tomēr devi

DIENAS
TĒMA

EGONA ZĪVERTA FOTO

Kā politiķiem atgūt sabiedrības uzticību?

ATBILD SAEIMAS DEPUTĀTU KANDIDĀTI

Artūrs Butāns, "Nacionālās apvienības" kandidāts Kurzemē Nr. 2:
- Partijām jābūt spēcīgām, ideoloģijā balstītām un ar kuplu biedru skaitu. Šobrīd ir pārāk viegli dibināt jaunu partiju, tāpēc katrās vēlēšanās rodas kārtējie gaismas nesēji ar žilbinošiem solījumiem, kas bieži vien izrādās tie paši *vecie vēži jaunās kullītēs*. Tas rada vilšanos un mazina uzticību. Arī pašiem politiķiem jābūt kā paraugiem, uzturot saziņu ar iedzīvotājiem, atskaitoties par padarīto, dienējot Zemessardzē. Jāierobežo arī Kremļa propaganda, kas kultivē mītu par Latviju kā neizdevušos valsti.

Valērijs Agešins, partijas "Saskaņa" Kurzemes saraksta lokomotīve:

- Jābalso par tiem kandidātiem, kuri skaidri apzinās, ka cilvēkam jābūt vērtībai ne tikai pirmsvēlēšanu laikā, bet arī pēc tam. Jāpilda vēlētajiem dotie solījumi, lai tie nav kā gaisa burbuļi, kas ātri pārplīst. Cilvēks bieži jūtas viens ar savu sāpi, tāpēc būtu svarīgi visiem Saeimas deputātiem ar likumu noteikt obligātu iedzīvotāju pieņemšanu (vismaz divas reizes mēnesī četru gadu garumā ar mērķi uzklaut vēlētajus un iespēju robežās palīdzēt) tajā vēlēšanu apgabalā, no kurienes deputāts ievēlēts. Lai atjaunotu uzticēšanos valsts varai un novērstu stagnāciju Latvijas politikā, jāmaina vēlēšanu sistēma: jāievieš mažoritāras parlamenta vēlēšanas – nevis pēc partiju sarakstiem, bet tiešā konkurencē starp kandidātiem; vēlētajiem jābūt tiesībām savu deputātu priekšlaicīgi atsaukt, ja viņš strādā slikti; ir nepieciešama Valsts prezidenta ievēlēšanas modeļa maiņa – pāreja uz tautas vēlēto prezidentu. Jāveicina iedzīvotāju līdzdalība arī savas pašvaldības pārvaldē, tāpēc arī pilsētu un novadu domju priekšsēdētāji jāievēlē tiešās vēlēšanās.

Agris Frefalts, partijas "Katram un katrai" Kurzemes saraksta līderis:

- Sabiedrības uzticību var atgūt tad, kad politiķa vārdi sakrīt ar darbiem; kad politiskās partijas nevilks sarkanās līnijas, bet gan kā prioritāti noteiks Latvijas un iedzīvotāju labklājības līmeņa paaugstināšanu; tad, kad iedzīvotājiem iedos iespēju izteikt savu viedokli par valstij svarīgiem jautājumiem (referendumu veidā) bez šķēršļiem. Mūsu partijas programmā paredzēts samazināt nepieciešamo parakstu sliekšni referendumiem, kā arī paredzēta demokrātijas principu atgriešana tautai – vārda brīvība, cilvēktiesību ievērošana, īpašuma neaizskaramība, nevainīguma prezumpcijas ievērošana.

Uldis Zupa, partiju apvienības "Attīstībai/Par!" 4. numurs Kurzemē:

- Sabiedrības uzticības atgriešana lēmējvarai un izpildvarai ir ļoti svarīgs Eiropas valsts funkcionēšanas un drošības jautājums, kuram ir vairākas šķautnes. Neapšaubāmi, valdības darbam jāklūst vēl caurspīdīgākam, vēl vairāk jāskaidro pieņemtie lēmumi, tas jā dara vēl saprotamāk, kā arī lēmumu pieņemšanas procesā jāiesaista vēl vairāk speciālisti, jomu eksperti un NVO. Tomēr tā ir arī ikviena vēlētajā, ikviena no mums atbildība – nodrošināt, ka ievēlēti tiek izglītoti cilvēki, kas pārstāv ideoloģijā, nevis saimnieciskā izdevīgumā veidotas partijas. Šādi – gan uzlabojot valdības darba caurspīdīgumu un pastiprinot sabiedrības pārstāvniecības esamību, gan samazinot populisma ietekmi, būtu iespējams atgriezt uzticību politiķiem.

UZZIŅAI

UZ KO CERĒJA PIRMS ČETRIEM GADIEM?

- Neilgi pirms pēdējām Saeimas vēlēšanām 2018. gadā aptaujā "Ko iedzīvotāji sagaida no jaunās Saeimas?" vairāk nekā puse Latvijas iedzīvotāju vecumā no 18 līdz 60 gadiem 13. Saeimas darbības laikā sagaidīja nodokļu sistēmas maiņu un uzlabojumus, kā arī veselības sistēmas uzlabojumus. Tā aptaujā attiecīgi atbildējuši 58% un 54% iedzīvotāju.
- Tikmēr 43% iedzīvotāju cerēja uz noziedzības un korupcijas mazināšanos, bet 41% – uz izglītības sistēmas uzlabošanu.
- Savukārt 29% iedzīvotāju sacīja, ka sagaida attiecību uzlabošanu ar visām Latvijas kaimiņvalstīm, bet 13% – valsts aizsardzības stiprināšanu.
- Vēl 4% iedzīvotāju norādījuši kādu citu uzlabojumu. Tikpat daudzi, proti, 4% aptaujāto sacījuši, ka nekādus uzlabojumus šī Saeimas darbības laikā nesagaida. Bet desmitajai daļai jeb 10% iedzīvotāju nav bijis konkrēta viedokļa šajā jautājumā.

AVOTS: TV3 ZIŅAS

<< "Pabalsti ir jādod tiešām tiem, kuriem vajag, ir stingrāk jāvērtē, kam piešķirt palīdzību. Daudzi, kam nemaz nevajag vai nepienāktos, saņem. Es saprotu, ka tas ir grūti, bet pabalsti veicina bezdarbu, nedomā par valsts attīstību," viņa pauž.

Cik ilgi tas tā turēsies?

"Man liekas, ka ikkatram šobrīd aktuālākais, kas maisās pa galvu, ir energoresursu cenas. Gribētu kandidātiem pajautāt – cik ilgi tas tā viss turēsies, kad mainīsies un vai vispār?" saka pašreiz bezdarbniece Baiba Barena-Gailēna, kurai šā brīža sadārdzinājums rada iespaidu, ka drīz nevarēs spēt pietiekami pelnīt, lai samaksātu par pamatvajadzībām.

Viņas ģimene ir liepājnieki, bet taisās kļūt par grobiņniekiem – te izvēlējušies būvēt savu dzīvesvietu, plāno bērnus sūtīt dārziņā un pēc tam skolā. Uz vēlēšanām viņa taisās doties un savu izvēli jau ir izdarījusi. Sava balss ir jāatdod, pat ja varbūt šķietot, ka tāpat jau nekas nemainīsies. "Lai nav jāvaino citi, ko iebalsoja," viņa saka.

Bezdarbnieks Jānis Gausēns saņem pabalstus. "Gribētu, lai viss nav tik dārgi – kādas cenas tagad ir veikalos! Valdībai un Saeimai būtu jādomā, lai cilvēki tiešām spētu izdzīvot!" uzsver vīrietis. "Tā jau dzīvot nebūtu nekādas vainas – jādzīvo, kamēr vēl var, kamēr tas tur augšā ļauj!" norāda Jānis. "Man patiešām ir ticība, ka šajās vēlēšanās varētu kaut kas mainīties. Uz vēlēšanām iešu, kā vienmēr to esmu darījis!" viņš saka.

Māris Kučinskis, partiju apvienības "Apvienotais saraksts" Kurzemes saraksta līderis:

- Lai atgrieztu sabiedrības uzticību politiķiem, pirmkārt, būtu jāveicina ievēlēto deputātu tiešāka sasaiste ar saviem vēlētajiem. Tas veicinātu gan lielāku deputāta atbildību sava vēlētāja priekšā, gan arī vēlētajiem būtu pārskatāmāk, par ko viņi ir balsojuši un no kā prasīt atbildību. Mēs to redzam caur daļēju mažoritāras vēlēšanu sistēmas ieviešanu, proti, 50 procenti Saeimas deputātu tiktu ievēlēti mažoritārā kārtībā, bet otri 50 procenti – kā līdz šim – no partiju sarakstiem, taču ne vairs saskaldīti pa vēlēšanu apgabaliem. Tas nozīmē, ka, piemēram, Liepājas vēlētajiem ievēlētu vienu savu deputātu, Dienvidkurzemes novads savu. Balsotu nevis par sarakstiem, bet par personībām, kuras būtu spēcīgas, attiecīgajā reģionā cienītas un novērtētas par savu līdzšinējo darbību, atpazīstamas un uzticamas. Deputāta kandidātu varētu izvirzīt arī vēlētajiem pašiem, protams, arī partijas, taču partijām tad tiešām būtu jāpiedāvā ļoti spēcīgas personības. Rezultātā, manuprāt, veidotos daudz kvalitatīvāks Saeimas sastāvs.

Šobrīd haosu zināmā mērā rada arī tas, ka vēlētajiem partiju sarakstos meklē sev atpazīstamas personas, taču šīs personas startē no kāda cita vēlēšanu apgabala, un beigu beigās cilvēks nav varējis nobalsot par to, par ko patiešām būtu gribējis. Tādēļ atlikušie 50 procenti Saeimas deputātu tiktu ievēlēti no partiju sarakstiem kā līdz šim, taču vairs netiktu sadalīti pa apgabaliem.

Santa Suhaka, partijas "Konservatīvie" 3. numurs Kurzemē:

- Demokrātija balstās pilsoņu pārliecībā, ka to intereses pārstāv kompetenta, godīga valdība, kas pieņem izlēmīgus, efektīvus lēmumus, kurus nepavada korupcijas ēna. Ja cilvēki atklāj, ka pēc intensīva darba mēneša nevar nodrošināt sev saprātīgu dzīves līmeni, uzticība zūd. Tāpēc politiķiem jāstrādā vienoti, lai sasniegtu ilgtermiņa rezultātus, kas vērsti uz sociālekonomiskās nevienlīdzības mazināšanu un uzņēmējdarbības vides stiprināšanu. Lēmumiem jābūt skaidriem un atklātiem.

Liene Gātere, partijas "Progresīvie" saraksta līdere Kurzemē:

- Uzticības līmenis Latvijas Saeimā ir gandrīz divas reizes mazāks nekā vidēji Eiropas Savienības valstu parlamentiem. 38% iedzīvotāju uzskata, ka lielākā daļa deputātu ir korumpēti. Acīmredzot iedzīvotāji nevēl, ka politiķi pieņem kompetentus un godprātīgus lēmumus un rūpējas par sabiedrības interesēm. Lai atjaunotu uzticību, nav viena ātra risinājuma, bet jā dara vairākas lietas. Pirmkārt, jāceļ iedzīvotāju dzīves līmenis – jāmazina ienākumu nevienlīdzība, jānodrošina kvalitatīvāki publiskie pakalpojumi un jāpalīdz pārvarēt energocenu krīzi. Latvija pēdējās desmitgadēs piedzīvo ekonomisko izaugsmi, taču liela sabiedrības daļa, kas dzīvo uz nabadzības sliekšņa un "no algas līdz algai", šo izaugsmi nevēl un ir vīlušies. Tāpēc jāiegulda sociālajā aizsardzībā, veselības aprūpē, izglītībā, jāievieš taisnīgāki nodokļi, uz noteiktu laiku jāpazemina PVN Latvijai raksturīgai graudu pārtikai ar mērķi bremsēt cenu kāpumu.

Otrkārt, jāstiprina tiesiskums un jāspēj saprātīgā termiņā sodīt negodprātīgas amatpersonas. Sabiedrībai jāredz, ka visi likuma priekšā esam vienlīdzīgi. Treškārt, jāstiprina pilsoniskā līdzdalība, lai dažādas grupas vairāk cīnītos par savām tiesībām un pieskatītu politiķus. Tas nozīmē arī to, ka deputātiem jāskaidro un jāpārskaidro lēmumi atklāti, iekļaujošāki, cilvēkiem saprotamāki. Papildus jādomā par risinājumiem, kas veicina politisko stabilitāti, lai valdība spētu strādāt vienoti, ieviest solītās reformas un neliktu sabiedrībai nemitīgi vilties.

Jeļena Osipova, partijas "Latvijas krievu savienība" lokomotīve Kurzemē:

- Manuprāt, politiķiem, kuri šodien ir pie varas, ne tikai nav iespējams atgūt uzticību, bet jāpastiprina neuzticība pret viņiem. Bet, ja runājam par politiķiem kopumā, tad to var izdarīt tikai ar savu piemēru.

Arvils Ašeradens, "Jaunās vienotības" Kurzemes saraksta līderis:

- Šis ir viens no sarežģītākajiem mūsdienu demokrātijas attīstības jautājumiem! Vēlētais patiesi uzticas politiķim, ja viņš ir pārliecināts, ka politiķis pārstāv tieši viņa viedokli un intereses. Mūsdienu apstākļos, kad sociālo mediju ietekmē vēlētajū identitāšu un komunikācijas burbuļu skaits pieaug ģeometriskā progresijā, tiešas pārstāvniecības jautājums kļūst aizvien komplicētāks. Rezultātā vēlētajū politiskās izvēles strauji fragmentējas, ko redzam arī Latvijas politiskajā ainavā, strauji pieaugot politisko partiju skaitam Saeimā. Lai politiskā partija šādos apstākļos būtu ilgtspējīga un sistēmiska, tās politiķiem savā darbībā nepieciešams ievērot virkni šādu svarīgu pamatprincipu: politiķim jābūt ar valstisku un patriotisku stāju, konsekventi jāpārstāv savas politiskās partijas deklarētās vērtības, jābūt pieredzējušam un profesionālam, jāvirza pierādījumus balstīti lēmumi, par kuru lietderību var atbildēt ilgtermiņā.

P.S. Arī šoreiz uzrunājam tikai tos 12 sarakstus, kuriem pēc pētījumu centra SKDS jūlijā veiktās aptaujas datiem ir teorētiska iespēja iekļūt parlamentā.

Diemžēl noteiktajā laikā atbildes nesaņēmām no trīs politiskajiem spēkiem: "Zaļo un zemnieku savienības", "Latvija pirmajā vietā" un "Stabilitāte!".